

PAGINA 11

KWARTAALBLAD VAN DE 11.11.11-BEWEGING

08/2012

**SING
FOR THE
CLIMATE
22 & 23
september**

www.singfortheclimate.com

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

BELEIDSDIENST: Sarah Lamote en Line Rich

CAMPAGNEDIENST: Bart Demedts,
Greet De Prins en Jacques Mevis

COMMUNICATIEDIENST: Tine Lommez
en Eddy Maes

ZUDDIENST: Suzanne Hoogewys,
Griet Seurs, Kris Vanslambrouck
en Marcel Wets'okonda Koso

EINDREDACTIE: Peter Cristiaensen
en Eddy Maes

CONCEPT EN REALISATIE:

Metronoom, Antwerpen

FOTO'S VOORPAGINA:

Lieve Blancquaert

DRUK:

Gevaert Printing, Zwevezele

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Bogdan Vanden Berghe
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel

REDACTIE:

Pagina 11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 16
Fax 02 536 19 02
e-mail pagina11@11.be
www.11.be

NATIONAAL SECRETARIAAT:

11.11.11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 11
Fax 02 536 19 10

PROVINCIALE SECRETARIATEN:

11.11.11 ANTWERPEN
Patriottenstraat 27, 2600 Berchem
Tel. 03 281 06 62
Fax 03 281 06 89
e-mail antwerpen@11.be

11.11.11 LIMBURG
Bedrijfsstraat 10, bus 11, 3500 Hasselt
Tel. 011 87 14 80
Fax 011 85 14 93
e-mail limburg@11.be

11.11.11 OOST-VLAANDEREN
Dok Noord 4, E 102, 9000 Gent
Tel. 09 233 02 03
Fax 09 233 94 84
e-mail oost-vlaanderen@11.be

11.11.11 VLAAMS-BRABANT/BRUSSEL
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 53 of 02 536 11 33
Fax 02 536 19 01
e-mail brabant@11.be

11.11.11 WEST-VLAANDEREN
Hugo Verrieststraat 22, 8800 Roeselare
Tel. 051 24 06 13
Fax 051 24 08 39
e-mail west-vlaanderen@11.be

Overname van (delen van) artikelen
is toegestaan, mits bronvermelding.

Het loopt op wieltjes

Aan het fotootje hiernaast zal je het niet merken, maar ik zit met een gebroken voet. Bespaar mij de vraag hoe ik het gepresteerd heb. Er is geen eer van te halen. En terwijl ik toch bezig was, ook mijn hand gebroken. Van mijn krukken gedonderd. Ik probeer mij nu als rolstoel-gebruiker nuttig te maken voor 'Sing for the Climate'. Heb er intussen twee klapbanden op zitten. Een ongeluk komt nooit alleen.

Maar ik prijs mij gelukkig dat ik aan deze kant van de wereld brokken maak. Lang leve de verzorgingsstaat en de ziekteverzekering. Van een ct-scanner tot nieuwe binnenbanden. Ik wil het met plezier gaan

uitleggen in de VS en bij uitbreiding in de VN. Om de EU niet te vergeten. Want terwijl men het heeft over 'Amerika op weg naar een Europees model van ziekteverzekering', is dat model hier zijn pluimen aan het verliezen. Met Griekenland als beangstigende voorbode. Ouders die de vaccinatie van hun kinderen niet kunnen betalen. Mensen die sterven omdat zorgen en medicijnen te duur zijn. Het choqueert. "Derde Wereld-toestanden", zeggen we dan. Griekenland wordt trouwens ook nog geteisterd door malaria. Waar de opwarming al niet goed voor is. Een ongeluk komt nooit alleen. Artsen Zonder Grenzen heeft er de tenten opgeslagen en verdeelt muskietennetten.

De schrijvende verhalen over het wegvallen van het vangnet in Griekenland choqueren omdat ze zich heel herkenbaar in onze achtertuin afspelen. Maar het zijn inderdaad 'Derde Wereld-toestanden'. Wereldwijd sterven dagelijks 30.000 kinderen omdat hun ouders de medicijnen niet kunnen betalen. Geen toegang tot gezondheidszorg kan heel bitter smaken.

Zit ik hier dus maar comfortabel in het gips, waarbij ik de keuze had tussen wit, blauw, rood of bloemetjes. Je kan hier zelfs de kleur van je vangnet kiezen. Ik heb meteen de petitie van Wereldsolidariteit én de petitie van fos-socialistische solidariteit ondertekend. Voor wereldwijde toegang tot gezondheidszorg. Doe het ook maar. Wacht niet tot je in een rolstoel en in een nog grimmiger Europa belandt.

BART DEMEDTS

NIET TE MISSEN

WAAROM ZINGEN WE?

Wat willen we bereiken met 'Sing for the Climate'? Dat politici in actie schieten. Welke concrete acties verwachten we van de Vlaamse, Belgische en internationale politici?

| pagina 7

HOOG BEZOEK

Prins Filip en twee Belgische ministers trokken naar Burundi voor de vijftigste verjaardag van zijn onafhankelijkheid. Hadden de ministers ook aandacht voor de bekommernissen van de civiele maatschappij?

| pagina 10

Elke gemeente een klimaatplan

Klimaatconferenties zijn er genoeg, maar de meeste politici lieten zich voorlopig niet betrappen op een grote bekommernis voor het milieu. Dus kijkt men al snel naar het lokale niveau. Terecht? We vroegen het Mike Desmet, projectmedewerker lokaal klimaatbeleid van de Bond Beter Leefmilieu.

Jullie zijn al lang bezig om gemeenten in een groene richting te duwen.

Mike Desmet. Klopt. Nog voor het Kyotoprotocol in 2005 officieel in werking trad, startte de milieubeweging in Vlaanderen een campagne rond een Lokaal Kyotoprotocol. Het ging om een engagementsverklaring van gemeenten om de eigen CO₂-uitstoot te verminderen via concrete acties. Antwerpen was pilootstad en de campagne werd opgepikt door 88 gemeenten en 4 provincies. Maar een handtekening zetten was één ding, concrete resultaten voorleggen bleek heel wat moeilijker.

Dus gooiden jullie het over een andere boeg?

Mike. Sinds enkele jaren maken we gemeenten warm voor het 'Covenant Of Mayors'. Dit is een initiatief van de Europese Commissie dat steden en gemeenten stimuleert om een lokaal klimaatbeleid op te starten. Wie het burgemeestersconvenant onderschrijft, engageert zich om op het eigen grondgebied een nulmeting op te zetten en vervolgens via een klimaatplan minstens 20% CO₂ te besparen tegen 2020. Dit gaat dus heel wat verder dan het Lokaal Kyotoprotocol, want het gaat om de totale uitstoot op het eigen grondgebied.

Wat is de concrete rol van de Europese Commissie?

Mike. Er is een 'Covenant Office' dat heel wat materiaal uitgewerkt heeft om gemeenten te ondersteunen. Wie concrete plannen voorlegt kan zelfs beroep doen op Europese fondsen. Maar met zeven personeelsleden kunnen ze natuurlijk niet alle plannen uit heel Europa opvolgen. Wie het convenant tekent, engageert zich om medewerkers vrij te stellen voor de opstelling en de uitvoering van zo'n klimaatplan. Het is nog even afwachten hoe dat uitdraait.

Wat is de stand van zaken in Vlaanderen?

Mike. De eerste steden ondertekenden het convenant al in 2008 en 2009. Gent, Antwerpen, Genk, Hasselt, Oostende en Leuven zijn volop bezig hun nulmeting op punt te stellen en de krijtlijnen te trekken voor een klimaatplan. De concrete uitwerking zal voor de nieuwe coalities zijn. Maar vandaag kijken we ook met grote interesse naar Limburg, waar het provinciebestuur de coördinatie op zich genomen heeft.

Sommige steden haalden de media met plannen om klimaatneutraal te worden.

Mike. Het leek op een bepaald moment wel een opbod. De ene in 2050, de andere in 2040 of zelfs in 2030. Wanneer we de situatie van onze planeet bekijken, is de 20%-reductie uit het convenant eigenlijk niet ambitieus genoeg. Maar klimaatneutraal worden is andere koek. Laat ons dus stap voor stap gaan. Het positieve aan zo'n convenant is dat het gemeentelijke diensten dwingt om met elkaar te overleggen. Het opstellen van zo'n plan is in het ideale geval een soort 'klimaattoets' doorheen de hele gemeentepolitiek.

Zijn jullie optimistisch?

Mike. Het leeft, dat is duidelijk. We hopen vooral op een soort 'bottom-up effect'. Gemeenten gaan immers op beperkingen botsen. Vaak is hun beleid slechts een doorvertaling van Vlaamse of federale reglementen. Hopelijk gaan gemeenten van onderuit beginnen duwen. En gaan de hogere niveaus volgen. Uiteindelijk hebben zij er ook belang bij, want het gaat om dezelfde CO₂-cijfers, waarvoor zij zich ook moeten verantwoorden.

Mike Desmet: "Het positieve aan zo'n convenant is dat de gemeentelijke diensten met elkaar moeten overleggen en in het ideale geval is het een 'klimaattoets' doorheen de hele gemeentepolitiek." FOTO BBL

- www.lokaalklimaatbeleid.be
- www.eumayors.eu

PETER CRISTIAENSEN

Indonesische veenbossen **REDDEN OF NIET?**

FOTO REUTERS – BEANHARTA BEANHARTA

Ook al ligt de oorzaak van de opwarming van de aarde grotendeels in het geïndustrialiseerde Noorden, intussen is Indonesië na China en de VS de derde grootste uitstoter van CO₂. Een trieste aanleiding om te luisteren naar WALHI, een jarenlange partner van 11.11.11.

Maar liefst 80% van de Indonesische uitstoot heeft te maken met ontbossing. De houtkap, goed voor zo'n 2 miljoen ha verlies aan bos per jaar, dient enerzijds om de wereldwijde honger naar energie te stillen (olie en mijnbouw), anderzijds om gronden vrij te maken voor palmolieplantages. Met andere woorden, de houtkap dient de export en komt de lokale bevolking nauwelijks ten goede.

Daarnaast telt het land ook de helft van alle veenbossen ter wereld. Veenbossen zijn een vrij unieke biotoop en herbergen heel wat unieke dier- en plantensoorten. De veenlaag kan tot 12 m dik zijn en is een belangrijke bewaarplaats van koolstof. Bij uitdroging of verbranding

komt heel wat methaan vrij, een broeikasgas dat 21 maal schadelijker is dan koolstof. De bescherming van veenbossen is dus cruciaal in de strijd tegen de opwarming.

KALIMANTAN

De oude naam Borneo is intussen vervangen door Kalimantan. Ooit bestond het eiland grotendeels uit regenwoud, maar vanaf de jaren '80 kende het een massale ontbossing. Oorzaak was de grote vraag naar tropisch hardhout en de zoektocht naar ruimte voor palmolieplantages en andere monoculturen. Een voorbeeld was het megalomane Mega Rice Project in de provincie Centraal-Kalimantan. Plan was om ruim 1 miljoen ha veenbossen om te toveren tot rijstvelen, om de sterk groeiende Indonesische bevolking te voeden. Het rijstproject werd een gigantische flop en veroorzaakte enorme milieuschade. Maar hoewel het project werd stilgelegd, gaat de ontbossing gewoon verder. Daarom heeft de regering Centraal-Kalimantan uitgeroepen tot pilootgebied voor REDD.

COMPENSATIE

Reducing Emissions from Deforestation and Degradation of kortweg REDD is een mechanisme dat tijdens de klimaatonderhandelingen werd uitgedacht om de uitstoot afkomstig van ontbossing tegen te gaan. Het principe is simpel: de industrielanden compenseren de landen in het Zuiden voor het behoud van hun tropisch bos. Want als het Zuiden kiest om zijn bossen niet te kappen, verliest het inkomsten uit hout, landbouw of mijnbouw.

Maar wat doe je met de miljoenen mensen, vaak inheemse volkeren, die in de wouden wonen? Een goedbedoeld REDD-project met een totaalverbod op

"Bedrijven kopen 'schone lucht' in Indonesië om de vermindering van hun eigen uitstoot te omzeilen. Wat heeft de aarde daar nu aan?"

ARIE ROMPAS
DIRECTEUR VAN WALHI IN CENTRAAL-KALIMANTAN

houtkap zou er toe kunnen leiden dat zij gedwongen moeten verhuizen. Het 'Free and Prior Informed Consent' is een internationaal erkend mechanisme waarbij een lokale gemeenschap vooraf haar akkoord moet geven wanneer land wordt toegewezen aan een concessie, of het nu om een plantage gaat of een REDD-project. Helaas blijft dit principe vaak dode letter. In Ecuador loopt een experiment waarbij lokale gemeenschappen het bos mogen gebruiken voor het eigen levensonderhoud, maar niet voor commerciële verkoop. In ruil krijgen ze een vergoeding. Er zijn dus zeker voorbeelden die kunnen inspireren. Maar laten we terugkeren naar Indonesië.

REDDEN OF NIET?

11.11.11-partner WALHI is het grootste en oudste forum van ngo's en basisorganisaties in Indonesië. Met 483 ledenorganisaties in 27 provincies is de beweging een krachtige stem in het milieudebat. Arie Rompas, directeur van Walhi in Centraal-Kalimantan, is kritisch voor het Forests and Climate Partnership, een REDD-pilootproject gefinancierd door Australië: "Het loopt aan alle kanten fout. Het Free and Prior Informed Consent is niet ernstig toegepast. De lokale Dayaks kregen enkel een propagandaverhaal te horen: REDD is geld. Wie meewerkt krijgt geld, wie tegenwerkt verbrandt zijn kansen. Dit leidde tot verarring en zelfs tot conflicten binnen de Dayak-gemeenschap. Jongeren gingen in de clinch met hun leiders omdat die hun autonomie verkozen boven het geld."

ONDUIDELIJKHEID TROEF

Voor WALHI is er wel meer mis met REDD. Arie: "Hoewel op papier de bedoelingen goed zijn, is het in de praktijk zo lek als een zeef. Wat baat het om enkele oases bos te redden, als er geen globaal plan bestaat? De honger naar hout blijft toenemen. Hoe kunnen we dan de bossen vrijwaren? De vraag naar en de consumptie van hout moet aangepakt worden, dat is veel structureler. Bovendien is er de link met de koolstofmarkt. REDD-projecten kunnen gefinancierd worden door bedrijven en landen die daarvoor emissierechten krijgen. Ze kopen 'schone lucht' in Indonesië om de vermindering van hun eigen uitstoot te omzeilen. Wat heeft de aarde daar nu aan? En tenslotte, naar wie gaan de REDD-fondsen? Naar de concessiehouders? Naar de lokale overheid? Naar de bevolking? Als we deze simpele vragen stellen krijgen we nooit duidelijke antwoorden van de overheid of de projectbeheerders."

MORATORIUM

Wat stelt WALHI voor als oplossing? Arie: "WALHI pleit al 10 jaar voor een moratorium op boskap. Geen nieuwe concessies dus, maar een herziening van de bestaande licenties. Er was even hoop dat de regering een flink eind in onze richting opschoof. Toen Noorwegen in 2010 1 miljard dollar bood in ruil voor een aantal doortastende maatregelen, kondigde president Yudhoyono een moratorium van 2 jaar aan op nieuwe concessies in regenwouden en veengebieden. Helaas werd de impact van het moratorium uitgehold nog voor het effectief in werking trad in mei 2011. Het ministerie van Bosbouw, dat bekend staat als pro bedrijfs-wereld, verleende nog snel een pak nieuwe licenties. Ook viel het gebied waar het moratorium van toepassing is, kleiner uit dan verwacht. Bovendien moeten we niet alleen de eeuwenoude bossen beschermen, er is de afgelopen decennia zoveel gekapt dat we ook de half gerooide bossen de tijd moeten gunnen om te herstellen."

LOKALE WAARDEN

Tot slot keert Arie nog een keer terug naar de rol van de lokale bevolking: "De Dayaks hebben een lange traditie van duurzaam bosbeheer. Zij kappen enkel voor eigen gebruik en zorgen voor diversiteit door het aanplanten van fruitbomen. De meeste Dayaks hebben enkele rubberbomen en oogsten die wanneer ze extra geld nodig hebben. Een rubberboom is hun bankautomaat. De zaken veranderen wanneer ontginners in de buurt komen. Dan krijg je illegale praktijken. Elk nieuw project, met welke goede bedoelingen ook, moet daar rekening mee houden." Samenwerken met de lokale bevolking, het is de enige redding voor REDD. Arie: "Het is essentieel dat de regering snel duidelijkheid schept over de landrechten van de lokale bevolking. Nu controleert de overheid het overgrote deel van het land. Geef de gemeenschappen rechtszekerheid en een betere technische omkadering. Alleen deze weg kan leiden tot een duurzame aanpak die enerzijds de bevolking ten goede komt en anderzijds ook de CO₂-uitstoot kan reduceren."

KRIS VANSLAMBOUCK

Eind vorig jaar hielden lokale organisaties onder impuls van Walhi een protestactie op het eiland Kalimantan. De lokale bevolking heeft een lange traditie van duurzaam bosbeheer die bedreigd wordt door het REDD-programma. FOTO WALHI

• www.11.be/11/indonesie

Najaarscampagne

Sri Ranti Zacrani van WALHI komt naar ons land tijdens de najaarscampagne. Meer informatie over haar programma en dat van andere gasten vind je op www.11.be/campagne.

Ingastuwdam, droom of nachtmerrie?

Al is het project van de Ingastuwdammen de natte droom van Wereldbankbestuurders en grote investeerders. Maar hoe vermijd je dat het voor de gewone Congolees de zoveelste nachtmerrie wordt? Daarover organiseerde 11.11.11 een conferentie in juni.

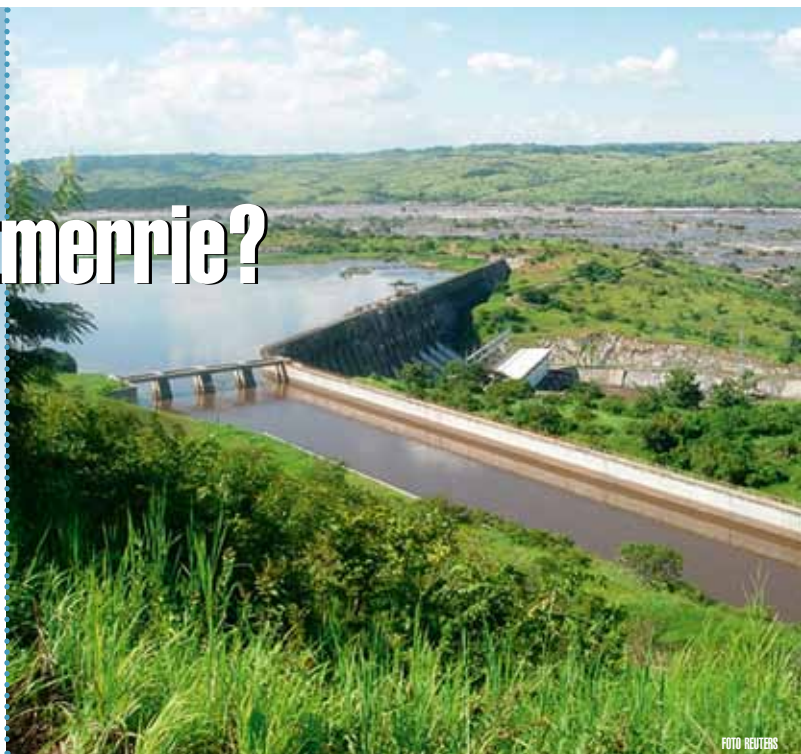

FOTO REUTERS

Groot, grootser, mega

In theorie heeft Congo alles om de grootste elektriciteitsproducent van Afrika te worden. De praktijk is een ander verhaal. Op de Congostroom staan vandaag twee waterkrachtcentrales, Inga I en Inga II. Het zijn witte olifanten uit de tijd van Mobutu, die handenvol geld gekost hebben, maar de beloofde capaciteit nooit gehaald hebben. Daarnaast zijn er plannen voor Inga III, goed voor 2.000 Megawatt. Er zijn zelfs mensen die dromen van Grande-Inga, een megadam met tweemaal de capaciteit van de Chinese Drieklovdendam, voldoende om de helft van Afrika van stroom te voorzien en zelfs (of vooral?) Europa.

Alle betrokken instanties waren aanwezig op de conferentie van 11.11.11 over de Ingastuwdam. De vraag blijft of dit megaproject de Congolezen elektriciteit zal bezorgen.

De aanleiding voor de conferentie van 20 juni die in Kinshasa plaatsvond, was de publicatie van een brochure van Anders Lustgarten. In opdracht van de ngo-coalitie Counter Balance trok hij naar Bas-Congo om 'de moeder van alle witte olifanten' tegen het licht te houden.

GROOTSPRAAK VERSUS REALISME

"Grande-Inga komt er. Tientallen jaren hebben experts gesproken over obstakels, in plaats van opportuniteiten. Als de farao's naar dat soort experten geluisterd hadden, waren er nu geen piramiden." Grootspraak van president Kabila, in de aanloop naar de verkiezingen van 2011. Gelukkig ging het er op de conferentie iets realistischer aan toe. Vier uur lang werd er flink gedebatteerd door panelleden en de zaal.

Een medewerker van de Wereldbank gaf toe dat Grande-Inga pas aan de orde is binnen vijftig jaar. De huidige prioriteit ligt bij Inga III. Dit werd meteen bevestigd door een vertegenwoordiger van het ministerie van Energie, dat op zoek is naar investeerders. De gesprekken met twee bedrijven schieten echter niet op. Volgens professor Musibono, consultant van deze bedrijven op het vlak van de impact op milieu en maatschappij, ligt de oorzaak vooral bij de corruptie in de ambtenarij.

DE BEVOLKING RAADPLEGEN

De sociale en economische gevolgen van Inga III en Grande-Inga verdeelden panelleden en publiek. Verwaarloosbaar volgens de enen, enorm volgens de anderen. De vrees is dat grote groepen mensen net als in China of elders in de wereld verplaatst zullen worden naar minder vruchtbare streken. Voor de civiele samenleving toonde het debat alleszins de noodzaak aan om een kader te scheppen waarin de bevolking kan geraadpleegd worden. Ook de piste om overal in Congo kleinere dammen te bouwen, werd van naderbij bekeken. Belangrijk daarbij zijn de lessen die getrokken worden uit Inga I en II. Want niet zozeer het lage waterpeil is oorzaak van problemen, maar wel de fouten in de constructie en het manifest gebrek aan bagger- en onderhoudswerken.

CRUCIALE VRAGEN

Amper zeven procent van de Congolezen heeft vandaag elektriciteit. Wanneer gaat men Inga I en II oplappen? En wat met Inga III? Hoe gaat men vermijden dat het project Congo in een nieuwe schulden crisis stort? Het zijn cruciale vragen voor de toekomst van Congo.

MARCEL WETSH'OKONDA KOSO
PARTNERVERANTWOORDELIJKE 11.11.11-CONGO

De brochure van Anders Lustgarten (in het Nederlands) kan je downloaden op www.11.be/11/11dossiers.

FOTO SUSANNE HINDENKYS

Zingen voor verandering

Wat willen we bereiken met 'Sing for the Climate'? Een signaal geven dat we bezorgd zijn over het klimaat, en dat het niet zo verder kan. Dat politici in actie moeten schieten.

Maar welke concrete acties verwachten we van hen?

Eigenlijk is het simpel. We zingen omdat we het beu zijn. Omdat er geen tijd meer is. De klimaatverandering maakt nu al slachtoffers, elke dag opnieuw, vooral in het Zuiden. We zingen omdat politici maar niet lijken te begrijpen hoe nijpend het probleem is. Noem het dus gerust een zangbetoging. Want dat is het.

DOHA

Om de opwarming van de aarde onder de kritische grens van 2 graden te houden, moet de geïndustrialiseerde wereld zijn uitstoot van broeikasgassen tegen 2020 beperken met 25 tot 40%. Maar de huidige evolutie leidt ons naar minstens 3,5 graden opwarming deze eeuw. Naar klimaatchaos dus. Eind november vinden in Doha nieuwe klimaatonderhandelingen plaats. Dit is een uitgelezen kans om belangrijke stappen te zetten naar een rechtvaardig, mondiaal klimaatakkoord in 2015. Zo'n akkoord moet twee elementen bevatten: bindende afspraken over uitstootvermindering en extra hulp voor het Zuiden om klimaatschokken op te vangen.

Maar zoals gezegd, we hebben geen tijd meer. Wachten op een ambitieus internationaal akkoord is onverantwoord. De ambities van de ontwikkelde en opkomende landen moeten nu reeds gevoelig omhoog. Alle beleidsniveaus, Europees, Belgisch en Vlaams, maar ook steden en gemeenten, moeten in actie komen. De klimaatcoalitie formuleerde een aantal concrete eisen aan onze overheden. Daarom zingen we.

DETTIG PROCENT

Dit najaar is het moment bij uitstek om de broodnodige klimaatambitie van 30% reductie van broeikas-

gasemissies tegen 2020 te vertalen in doeltreffende maatregelen in de sectoren gebouwen, transport, industrie en landbouw. De vermindering moet vooral intern en op een sociaal verantwoorde manier gebeuren. Valse oplossingen zijn niet gewenst: niet-duurzame biobrandstoffen zijn uit den boze en de emissiehandel moet sterker worden beperkt. Dit is uitermate belangrijk omdat de industrielanden eerder naar een meer ambitieuze doelstelling zullen moeten neigen, namelijk 40%.

KLIMAATHULP

Beloofte maakt schuld. België beloofde in Kopenhagen 150 miljoen euro klimaatfinanciering voor het Zuiden. In 2012 loopt deze deadline af en slechts een fractie is doorgestort. Deze belofte moet nageleefd worden en geld uit de pot van ontwikkelingssamenwerking of kosten voor de aankoop van emissierechten mogen onder geen beding meegerekend worden. Bovendien moeten er vanaf 2013 extra middelen komen om het VN-klimaatfonds meer armslag te geven. Dat geld mag niet uit de begroting voor ontwikkelingssamenwerking komen, maar kan gevonden worden via een Financiële Transactietaks of een belasting op luchtvaart en zeetransport.

Tot slot sporen we in het licht van de gemeenteraadsverkiezingen lokale besturen aan om werk te maken van een eigen klimaatbeleid, door het 'Covenant of Mayors' te ondertekenen, zoals je op p. 3 kan lezen.

SARAH LAMOTE – 11.11.11-BELEIDSDIENST

Vlaams minister Schouville kreeg net voor haar vertrek naar de VN-klimaatop in Durban eind vorig jaar meer dan 24.000 ondertekende klimaatakkoorden van 11.11.11 en de Bond Beter Leefmilieu. Vele Vlamingen gaan zelf al een persoonlijk engagement aan voor een beter klimaat. Een voorbeeld voor de Vlaamse, Belgische en internationale politici. FOTO DIRK PEETERS

• www.11.be/klimaat

We zingen

- voor een rechtvaardig, internationaal klimaatakkoord met bindende afspraken
- voor concrete maatregelen voor minstens 30% reductie tegen 2020, als opstap naar 40%
- voor het uitbetalen van de beloofde 150 miljoen Belgische Klimaathulp in 2012
- voor extra middelen voor het VN-klimaatfonds vanaf 2013
- voor een lokaal klimaatbeleid via het Covenant of Mayors.

SING FOR THE CLIMATE 22 & 23 september

Op zaterdag 22 en zondag 23 september samen zingen voor het klimaat, dat is 'Sing for the Climate'. In meer dan honderd steden en gemeenten kan je je stem laten horen.

Kijk snel op www.singfortheclimate.com en zorg dat je er bij bent, in je gemeente of elders, als zanger of als organisator. Hang alvast de affiche voor je raam. Op de website kan je meer affiches, stickers, flyers en ander actiemateriaal bestellen.

Bekende Vlamingen zingen voor het klimaat

Al meer dan vijftig artiesten engageren zich voor 'Sing for the Climate'.
Waarom doen ze het?

↓ "De meeste verplaatsingen naar Brussel of Gent doe ik met de trein. Tijdens de rit lees ik mijn teksten nog eens. Om mezelf te stimuleren, heb ik een vouwfiets aangeschaft die mee de trein opgaat. Heerlijk om zo op de set aan te komen."

MICHAËL PAS, ACTEUR

→ "Ik lig 's nachts echt wakker over de toekomst van mijn kinderen. Het is niet vijf voor twaalf maar één voor twaalf."

JILL PEETERS, VTM-WEERVROUW

↓ "Het dak staat in brand, maar het kan nog geblust worden. Maar dan moeten we nu ingrijpen."

NIC BALTHAZAR, FILMMAKER EN INITIATIEFNEMER

↑ "De toekomst zit in mijn buik. Dat is mijn grootste drijfveer om hieraan mee te doen."

LOTTE PINOY, ACTRICE EN ONDER-TUSSEN MOEDER VAN EEN JONGEN

↑ "Er moet nú iets gebeuren. Ik vind het een hele eer om het fantastische nummer van Stef Kamil Carlens en Dirk Brossé te mogen meezingen. Het blijft hangen."

BRAHIM, ZANGER

→ "Ik hoop dat dit initiatief in het buitenland wordt opgepikt en dat we eind september met de hele wereld samen kunnen zingen."

LIEN VANDE KELDER, ACTRICE

• www.singfortheclimate.com

www.facebook.com/SingfortheClimateNL

twitter.com/sftc_nl

SING
FOR THE
CLIMATE
22 & 23
september

Do it now - Bella Ciao

We need to wake up
We need to wise up
We need to open our eyes
And do it now now now
We need to build a better future
And we need to start right now

We're on a planet
That has a problem
We've got to solve it, get involved
And do it now now now
We need to build a better future
And we need to start right now

Make it greener
Make it cleaner
Make it last, make it fast
and do it now now now
We need to build a better future
And we need to start right now

No point in waiting
Or hesitating
We must get wise, take no more lies
And do it now now now
We need to build a better future
And we need to start right now

HET LIED

Voor Sing for the Climate componeerde Stef Kamil Carlens een aanstekelijke meezinger op de melodie van 'Bella Ciao'. Aanstekelijk? Jawel. Bekijk maar eens de filmpjes op www.singfortheclimate.com.

Beiaardiers luiden NOODKLOK

Vroeger luidden bij gevaar de stadsklokken. Het was een oproep tot onmiddellijke actie. De beiaardiers bouwen verder op die traditie. De komende weken halen ze het beste uit hun klokken voor het klimaat.

In heel wat steden zullen de beiaardiers in augustus en september het lied van 'Sing for the Climate' spelen tijdens hun wekelijkse concerten. Als je het hoort, kijk naar boven en luister, bied geen weerstand, laat je inpalmen door de aanstekelijke melodie en neurie ze mee ter voorbereiding van de grote zangsessie in je stad. Zo brengen de beiaardiers Vlaanderen 'in de mood' voor de actie van 22 en 23 september.

Volgens de Leuvense stadsbeiaardier Luc Rombouts (foto) heeft het instrument meer dan ooit een actuele betekenis: "Het is een community-instrument met een verrassend kleine ecologische voetafdruk. Eén speler kan namelijk zonder artificiële versterking een muzikale boodschap overbrengen op een ganse stad."

Meer info over deze en andere leuke initiatieven vind je op de website en op facebook. Zo zal ook de gevangenis van Leuven meezingen en heeft een doventolk het lied vertaald voor doven en slechthorenden.

• www.beiaard.org

TRIPLE 11

Het bier voor een solidair najaar is er weer!

Ook dit jaar tovert brouwerij Corsendonk haar Agnus Tripel om tot Triple11. Hij is er al vanaf 15 september zodat hij rijkelijk kan vloeien op 'Sing for the Climate'. Dit jaar zorgt Carrefour voor de commerciële verdeling en dat in gans België. Een deel van de verkoopprijs gaat naar 11.11.11. Dus, drink en schenk Triple11 en steun de campagne.

**WEER EEN
AUTO MINDER**

www.KLIMAATAKKOORD.BE 11.11.11

Fietsplaatjes
veroveren het straatbeeld

Zo'n 300.000 fietsen rijden al rond met het 11.11.11-fietsplaatje. Maar alles kan beter en daarom zijn er dit najaar weer fietsplaatjes. Help ons ze ruim te verspreiden. We maken er zelfs een wedstrijd van (vanaf 20.09). Bestellen op www.11.be/klimaat.

Een BURUNDI voor alle Burundezen

FOTO EVRARD NIYONWUNGURE

Op 1 juli vierde Burundi de vijftigste verjaardag van zijn onafhankelijkheid. Vijftig organisaties uit de civiele maatschappij sloegen de handen in elkaar voor een heuse campagneweek, met als centrale slogan 'Een Burundi voor alle Burundezen'.

 • www.11.be/11/burundi

Hoogtepunt van de feestelijkheden was een nationaal defilé, rechtstreeks uitgezonden op televisie. Voor het eerst in de geschiedenis mocht naast leger en politie ook de civiele maatschappij mee opstappen. Met tweehonderd waren ze, middenveldorganisaties van alle slag, die luid 'construons un Burundi pour tous les Burundais' scandeerden. President Nkurunziza zwaaide hen toe vanuit de eretribune, waarop

ook prins Filip en prinses Mathilde een plekje hadden, en de omroeper kondigde hen aan als 'een kracht in de maatschappij die essentieel is voor de ontwikkeling van het land'. Hopelijk hebben alle aanwezige politici dit goed in hun oren geknoopt!

GESLAAGDE CAMPAGNEWEEK

Ook 11.11.11-partners FORSC (Forum pour le Renforcement de la Société Civile), OAP, OAG, Parcmen en CAFOB zagen hun deelname aan het defilé als een kans om lessen te trekken uit het verleden en vooruit te kijken naar de toekomst: een betere toekomst voor alle Burundezen, los van afkomst, geloof, geslacht of politieke voorkeur. Tijdens de campagneweek werden tal van activiteiten op poten gezet. Er waren radiodebatten en een tentoonstelling en er werden verschillende documentaires getoond. Het thema was steeds de rol van de civiele maatschappij, van vrouwen en van jongeren in de strijd voor mensenrechten en voor de ontwikkeling van het land.

De vijftig deelnemende organisaties blikken tevreden terug op de campagneweek. De Burundese civiele maatschappij heeft getoond dat dit een onafhankelijkheidsviering was van en voor alle Burundezen en dat het land zich enkel kan ontwikkelen als iedereen erbij betrokken wordt.

SPEEDDATE MET DE PRINS

Ook het 11.11.11-landenkantoor in Burundi zette zijn schouders onder de campagneweek. Al was er nog iets dat onze aandacht opeiste: hoog bezoek uit België. Voor de viering landde een delegatie bestaande uit prins Filip en prinses Mathilde, minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders en minister van

Op een tentoonstelling stelden vrouwen-organisaties hun activiteiten voor.

Ontwikkelingssamenwerking Paul Magnette in Bujumbura. Niet onlogisch als je weet dat België de grootste donor van Burundi is.

Het was een hele tijd geleden dat Belgische ministers Burundi bezochten en onze verwachtingen waren hoog gespannen. Op het programma stonden immers tal van terreinbezoeken en ontmoetingen, ook met Belgische en Burundese ngo's. Net zoals de koning tijdens de onafhankelijkheidsviering van Congo, was op voorhand meegedeeld dat prins Filip geen officiële speech zou geven. Al hadden wij wel een geslaagde speeddate met het prinselijke paar. We spraken met hen over onze ondersteuning van de civiele maatschappij en over de moeilijkheden die onze partners ondervinden bij hun werk.

REYNDERS EN MAGNETTE

Wie tijdens een cocktail op de Belgische ambassade wel speechten waren Reynders en Magnette. De hamvraag was duidelijk: zouden onze ministers gevoelige thema's ter sprake brengen? Wij deden alvast ons best om onze prioriteiten op voorhand door te geven: steun aan de civiele maatschappij om vrijuit te kunnen spreken, strijd tegen de corruptie en de straffeloosheid en de noodzaak voor openheid en goed bestuur in het land.

Minister Reynders benadrukte in zijn discours inderdaad dat Burundi nog een lange weg heeft af te leggen, zeker wat betreft justitie en de strijd tegen corruptie. En ook minister Magnette kwam terug op het corruptieprobleem in het land. In één zin vermeldde hij ook de voorwaardelijke enveloppe van 50 miljoen euro (zie kader), maar zonder verdere uitleg. Onze lichte teleurstelling hierover werd deels goedgemaakt door een zeer klare taal over de huidige politieke situatie en de pijnpunten in de ontwikkeling van Burundi tijdens een lezing in de universiteit van Bujumbura.

11.11.11 blijft alleszins aandringen op een 'echte' werkmisssie in de nabije toekomst, met meer ruimte voor een duidelijke boodschap. Maar beide ministers hebben de Burundese overheid alvast verplicht om een signaal van engagement te geven rond cruciale problematieken zoals de aanhoudende straffeloosheid, het gebrek aan onafhankelijkheid van het justitie-apparaat, de desastreuze impact van de corruptieschandalen én de verslechterde mensenrechtensituatie.

LINE RISCH – GRIET SEURS
CENTRAAL-AFRIKAWERKING 11.11.11

50 miljoen extra voor Burundi?

Bij het afsluiten van nieuwe Indicatieve Samenwerkingsprogramma's

(ISP's) met Congo, Rwanda en Burundi werd door België een opvallend nieuw element toegevoegd, namelijk een voorwaardelijke enveloppe gelinkt aan goed bestuur.

Deze 'incentive tranche' of IT is een variabele schijf met een aanzienlijk extra bedrag. In het geval van Burundi gaat het over 50 miljoen bovenop de 150 miljoen euro van het programma 2010-2013. De voorwaarden voor deze extra enveloppe waren:

- Positieve rapporten van de parlementaire observatiemissies bij de verkiezingen van 2010
- Een actieplan voor goed bestuur en strijd tegen corruptie
- Een voldoende positieve beoordeling van de Wereldbank op het vlak van goed bestuur.
- Positieve beoordelingen door het IMF voor het gebruik van leningen voor armoedebestrijding

Politieke dialoog verderzetten

Op 22 juni kondigde minister Magnette zijn beslissing aan dat alle voorwaarden zijn vervuld om de extra 50 miljoen euro voor Burundi uit te keren. 11.11.11 kan deze beslissing volgen, maar stelt toch enkele ernstige vragen. Het toekennen van de schijf valt immers na een periode van buitengerechtigde, politiek geïnspireerde executies en grote corruptieschandalen. Ook de civiele maatschappij heeft steeds vaker te maken met intimidaties. 11.11.11 vroeg dan ook aan Magnette om in zijn boodschap duidelijk te communiceren hoe hij de politieke dialoog met Burundi verder wil zetten.

Geen cadeau

Tijdens zijn bezoek heeft de minister alvast de uitkering van de IT heel voorzichtig aangekondigd, om het zeker niet voor te stellen als een cadeau voor de onafhankelijkheidsviering. Daarnaast zou hij ook ernstig gaan nadenken om naast de meest acute noden, zoals investeren in energie in rurale gebieden, ook een deel van de schijf te besteden aan de bevordering van goed bestuur. We blijven dit dossier alvast op de voet volgen.

Tijdens de campagneweek organiseerden de 11.11.11-partners radiobatten over de rol van de civiele maatschappij, van vrouwen en van jongeren in de strijd voor mensenrechten en voor de ontwikkeling van het land.

"We wonen boven een schoorsteen"

Kernenergie, gas of steenkool? Ook in de Filipijnen woedt de discussie over het energievraagstuk volop.

Het klimaat komt er helaas nauwelijks aan te pas.

Maar milieuactivisten zetten zich schrap.

BOVEN: Vlakbij het idyllische vissersstadje Mariveles verscheen plots een steenkoolcentrale (links). FOTO KRIS VANSLAMBROUCK

1973, de oliecrisis jaagt overal ter wereld de energieprijzen de hoogte in. De Filipijnse president Ferdinand Marcos vindt dat een kerncentrale dé oplossing moet brengen. Drie jaar later start de bouw van een centrale in Bataan, 100 km ten westen van Manilla. Het begin van een ware calvarietocht. De kostprijs loopt op en het project raakt pas afgewerkt in 1984. Maar tegen die tijd is de stoel van Marcos zeer wankel. Het straatprotest neemt dag na dag toe en de gecontesteerde en peperdure centrale is één van de voorbeelden van corruptie en wanbeleid van de president. De centrale is immers gebouwd op een breuklijn en bovendien in de omgeving van een vulkaan. Twee jaar later neemt Cory Aquino de fakkel over en volgt de enig mogelijke beslissing: de centrale wordt niet opgestart.

nog tot 2007 duurt vooraleer deze witte olifant volledig afbetaald is. Nauwelijks een jaar later vinden een aantal politici, waaronder de zoon van Marcos, dat de centrale gerehabiliteerd moet worden. Het ministerie van Energie laat een aantal studies uitvoeren. Voor de ondertussen bijna bejaarde milieuactivisten is dit het signaal om opnieuw wakker te schieten. In geen tijd herleeft de antinucleaire protestbeweging. Ditmaal krijgt ze steun van de lokale overheden. De piste kernenergie verdwijnt van tafel. In een beleidsdialoog met lokale besturen wordt duidelijk dat zij de voorkeur geven aan een gascentrale.

... NAAR STEENKOOI

De ontzetting onder de activisten is echter groot wanneer blijkt dat er in het idyllisch gelegen Mariveles geen gascentrale verrijst, maar een ... steenkoolcentrale. Mariveles is een vissersstadje in Bataan waar 35% van de bevolking van de visindustrie leeft. Voor hun waterbevoorrading zijn ze afhankelijk van een dam die amper een paar kilometer verderop ligt. Emily is één van de lokale activisten die de acties tegen de nieuwe centrale leidt: "We werden op geen enkel moment ingelicht over deze wending. Sterker nog, er is een resolutie tegen vervuilende elektriciteitscentrales. Maar toch heeft het stadsbestuur in 2010 anders beslist. Dit maakt ons ontzettend ongerust: we hadden een open dialoog met het bestuur, maar nu is ons vertrouwen geschonden. Pas nadat de werken begonnen waren, kwamen we te weten dat het om een steenkoolcentrale ging."

"De mensen zijn ongerust. Na de ingebruikname van een steenkoolcentrale werden kleinere mango's geoogst"

EMILY VAN DE VROUWENGROEP VAN MARIVELES

VAN KERNENERGIE NAAR GAS ...

Toch is het nucleaire verhaal van de Filipijnen nog niet ten einde. Om te beginnen omdat het

ONDERAANNEMERS

De gouverneur van de provincie Bataan en de burgemeester van Mariveles steunen de beslissing en verwijzen naar de stijgende energievraag, de uitbreiding van de haven en de inplanting van een aantal industrieterreinen in de buurt. Dat de gouverneur zelf met twee onderaannemers in het project betrokken is, heeft er uiteraard niets mee te maken ... Wel schermen de voorstanders van de centrale met het argument dat de centrale goedkope elektriciteit zal leveren. Een stelling waarvoor nergens in het land voorbeelden gevonden kunnen worden.

KORTGEDING

Tijdens ons bezoek aan Mariveles worden we vergezeld door Aaron Pedrosa, directeur van FDC-Cebu. FDC voert op het eiland Cebu al jaren campagne tegen een nieuwe steenkoolcentrale in Naga. De organisatie maakt daarbij gretig gebruik van nieuwe mogelijkheden in de wetgeving. "Wij waren één van de eerste groepen die beroep deden op het Temporary Environmental Protection Order (TEPO), een kortgeding voor milieudelicten met opschortende kracht. Wanneer ik dit verhaal hoor, dan lijken heel wat regels en wetten met de voeten getreden: de schoorsteen haalt niet de vereiste hoogte, de minimumlonen worden niet gerespecteerd, er is geen garantie dat er geen steenkool in de zee verdwijnt bij het overladen en het is compleet onduidelijk waar de as gedumpt zal worden. Het klinkt erg vertrouwd met onze case en wij haalden een belangrijke overwinning in de rechtbank."

Ook 11.11.11-partner PMCJ (Philippine Movement for Climate Justice) steunt deze campagne tegen steenkoolcentrales. Khevin Yu: "Dit zijn belangrijke acties om het milieubewustzijn in het land en onze jonge beweging te versterken. Mensen liggen hier wakker van."

VASTBERADEN

"Is het allemaal niet te laat?", vraag ik me af bij het horen van het nieuws dat op 29 juli de centrale voor de eerste keer getest wordt. Kan een investering van 1 miljard dollar nog wel stopgezet worden? Wie zal de moed hebben om dit te doen?

Emily lijkt vastberaden: "De mensen zijn ongerust en dit is een belangrijke troef die we nu moeten uitspeelen. Waarom wordt hier een fabriek gebouwd met oude technologie? Waarom wordt onze gezondheid en het inkomen van onze vissers en landbouwers op het spel gezet? In Zambales, 100 km noordwaarts, werden na de ingebruikname van een steenkool-

centrale kleinere mango's geoogst. Hier zijn de centrale en dus ook de schoorsteen op zeeniveau gebouwd. Wij wonen daar dus boven. De kans is groot dat rookpluimen naar onze dorpen afdrijven en dat fijn stof ons drinkwater aantast. Alle statistieken tonen aan dat meer mensen ziek worden in de omgeving van dit soort centrales. En wat met de klimaatproblematiek. Hoe kunnen we in een tijdperk van opwarming blijven investeren in steenkoolcentrales? Die zijn toch van het stenen tijdperk!"

MADE IN CHINA

Een klassiek argument van de voorstanders is de werkgelegenheid. Maar de vooruitzichten op jobs zijn volgens Emily niet veelbelovend: "Tijdens de constructie kwam ruim de helft van de arbeiders uit China. Ook de bouwmaterialen kwamen uit China. Wat zijn dan de voordelen voor onze lokale economie? We hebben nog veel werk te doen. Veel mensen zijn moedeloos na de lange strijd tegen de kerncentrale. Maar nu de opstartfase nadert neemt de woede toe. We geven de moed niet op. En als we de opstart toch niet kunnen voorkomen, dan gaan we er alles aan doen om van deze centrale een belangrijk punt te maken bij de volgende lokale verkiezingen in mei 2013."

KRIS VANS LAMBROUCK

Aaron Pedrosa en Khevin Yu steunen de bevolking van Mariveles in hun strijd tegen de steenkoolcentrale. "Dit zijn belangrijke acties om het milieubewustzijn in het land te versterken." FOTO KRIS VANS LAMBROUCK

• www.11.be/11/filipijnen

Tien experts over de aanpak van dringende klimaatproblemen

Deskundigen uit Noord en Zuid leggen in een kort filmpje uit wat de klimaatproblematiek zo urgent maakt. En hoe we de stap kunnen zetten naar een duurzamer wereld. Kan een land als Indonesië nog wel verder ontwikkelen in de huidige context van klimaatverandering? Wat heeft mijnbouw te maken met klimaat? Gaat dat allemaal geen jobs kosten?

De meeste experts uit het Zuiden zijn ook 11.11.11-partners, één van hen is Jaybee Garganera (foto), de coördinator van het Filipijnse Alyansa Tigil Mina.

Ter inspiratie vroegen we ook enkele bevroegen activisten om ons te overtuigen van een baanbrekende nieuwe aanpak.

De filmpjes duren een vijftal minuten en zijn vanaf 15 september te bekijken op www.11.be/campagne.

Kerkplein zoekt duizend zangers

In Duffel is de wereldwinkel het bruisende centrum, waaruit initiatieven als het koor Agur en de werkgroep *FairTradeGemeente* groeiden. Niet verwonderlijk dat Duffel een van de eerste gemeenten was om een *Sing for the Climate* op het kerkplein te plannen.

Nora Bertels: "Een activiteit als *Sing for the Climate* is absoluut nodig in Duffel, want de beleidsmakers in onze gemeente blijven maar voorrang geven aan de auto. Voor de organisatie van het evenement kunnen we rekenen op een ruime groep van zo'n dertig medewerkers. Het koor Agur doet vanzelfsprekend mee en we gaan ook andere koren en jeugdbewegingen aanspreken. De communicatie loopt volop en we mikken op duizend deelnemers."

Jan Haemels: "Als dirigent van Agur zal ik natuurlijk op de eerste rij staan. Het koor is gestart vanuit de wereldwinkelgroep, maar ondertussen komen al een vijftigtal mensen naar de repetities. Al zingend proberen we iets te doen aan al wat niet zo goed loopt in deze wereld. Cultuur heeft een belangrijke opdracht om mensen wakker te schudden."

• www.duffel.be

Ann Claes: "Als lid van de wereldwinkel en van Agur vind ik dit natuurlijk een geweldig initiatief. Heel laagdrempelig ook. Je hoeft je niet ver te verplaatsen en zingen is iets wat de meeste mensen graag doen. We hopen echt op veel volk op zondag 23 september om 11 uur."

EDDY MAES

FOTO BETTY BEX

breed • uit

OP STAP ZONDER AUTO Met de autovrije zondag op 16 september neemt de Week van de Mobiliteit een stevige start. In Antwerpen is er dan ook de tweede editie van het Autodeelsalon. Op vrijdag 21 september roept de Car Free Day op om de auto-sleur te doorbreken en duurzaam naar het werk te pendelen. Diezelfde dag zullen duizenden leerlingen stappen en trappen richting schoolpoort, tijdens de Strapdag.

OP STAP ZONDER AUTO:
EEN HELE VERADEMING.

Een parkeerplaats inpalmen en er je eigen creatieve invulling aan geven, dat kan met de actie 'Ik ben een dertiger'. Je kan ook een eigen originele autoluwe actie opzetten en bekend maken via de website.

www.weekvandemobiliteit.be

PREVENTIE TEGEN WREEDHEDEN Hoe kunnen we wrede daden zoals de genocide in Rwanda en meer recent de gebeurtenissen in Darfur, Lybië en Syrië stoppen? Of beter nog, voorkomen. Die vraag staat centraal in de Vlaamse Vredesweek die loopt van 21 september tot 2 oktober. In haar antwoord wil ze meer de focus leggen op preventie en heropbouw dan op reageren, wat meestal neerkomt op een militaire interventie. Veel belangrijker is het kwaad te voorkomen en preventief te handelen via bemiddeling, ondersteuning van lokale geweldloze bewegingen en verhoging van de investeringen.

www.vredesweek.be

SING@SCHOOL Wil je een verlengstuk breien aan 'Sing for the Climate' van 22 en 23 september? Dat kan met Sing@school van vrijdag 26 oktober, de laatste dag voor de herfstvakantie. Op de website vind je een uitgebreid educatief aanbod voor basis- en secundair onderwijs met lesmappen, workshops, een dvd en infoposters.

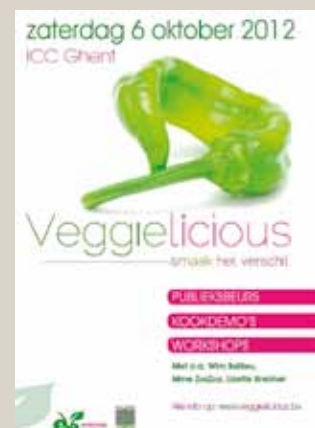
www.singfortheclimate.com

PROEVEN VAN DE VEGETARISCHE KEUKEN Als je nieuwsgierig bent naar de vegetarische keuken, mag je Veggielicious niet missen. Op zaterdag 6 oktober kan je van 10.00 tot 22.00 u terecht in het ICC in Gent. Je kan er kennismaken met de laatste veggietrends, de beste koks en de nieuwste producten. Er zijn ook lezingen, kookdemo's van grote chefs zoals Kevin Storms van restaurant Avalon en 'Goe gebakken-kok' Wim Ballieu, workshops, kinderanimatie en een groot debat over het vlees van de toekomst.

www.veggielicious.be

Twee duo's kunnen gratis naar Veggielicious. Iets voor jou? Mail dan naar pagina11@1.be. Het kan tot 16 september.

Klimaatactie in de BIB

Geen verandering zonder informatie.

Daarom is de lokale bibliotheek een
ideale partner om de 11.11.11-
klimaatcampagne kracht bij te zetten.

FOTO BETTY BEK

LEKKERE LEESTIPS

Om bibliotheken een handje te helpen heeft 11.11.11 een kant-en-klaar-pakket uitgewerkt. In de eerste plaats zijn er onze 'leestips', een lijst met interessante boeken die tijdens de campagneperiode een centrale plek in de bib verdienen. Maar er is ook een informatieve postertentoonstelling, een klimaatquiz, voorleesideetjes voor de allerkleinsten, een lijst met sprekers en een fietsplaatje voor wie met de fiets naar de bib komt.

HELP, MIJN IGLO SMELT!

Je kan de plaatselijke bibliothecaris proberen overtuigen om mee te doen met de campagne. Maar nieuw is dat onze leestips ook opgenomen zijn in Bibnet, het netwerk van Vlaamse Openbare Bibliotheken. Bibliothecarissen kunnen dus snel onze selectie interessante non-fictie boeken over klimaatverandering en transitie raadplegen. Of het lijstje kinder- en jeugdboeken met leuke titels als 'Help, mijn iglo smelt!' of 'De aarde heeft het te warm'. Tot slot staan er ook nog kook- en hobbyboeken op, waarmee je met respect voor de aarde zelf aan de slag kan gaan. En de postertentoonstelling zorgt voor een interessante omkadering. Probeer het zeker, want als de lokale bibliotheek de 11.11.11-klimaatcampagne ondersteunt, krijg je meer dan een duwtje in de rug.

Meer weten: mail naar bibliotheekactie@11.be.

DUURZAME BIB

Mandy Flebus is bibliothecaris in Ekeren en ondersteunt de actie voluit: "Je zou versteld staan hoeveel mensen onze bibliotheken binnenlopen. Alle Antwerpse vestigingen tellen samen meer dan 100.000 leden. Ons publiek is zeer divers en van alle leeftijden. Wij weten wat ze zoeken en het thema duurzaamheid hoort daar zeker bij. Daarom besloten we in Ekeren een actie op te zetten voor een 'duurzame bib'. Van energiebesparing in de eigen werking tot het organiseren van lezingen rond biodiversiteit en workshops rond transitie. De leestips van 11.11.11 zetten we in de kijker en de postertentoonstelling zorgt voor een interessante omkadering. Zo ondersteunen we als bib de actie Vila Cabral in Antwerpen."

TINE LOMMEZ

• www.11.be/bibliotheekactie